

HEMSKHETER I BULLAREN

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA
MELLAN ÅREN 1850 OCH 1900

Källmaterial

5 BRUK AF LIFS FARLIGT VAPEN
BEGÅNGET: 27 SEPTEMBER 1860
GÄRNINGSMAN: ELIAS PERSSON I RIMSERÖD

Utdrag ur domboken från Bullarens Häradsrätt. Innehåller alla ingående handlingar i aktuella mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget ARKIV DIGITAL, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på ARKIV DIGITALS hemsida.

Dessa rättegångar finns även beskrivna i boken "Hemskheter i Bullaren" som gavs ut 2014 av Bullarens Hembygds-förening. Boken finns till försäljning vid föreningens museum.

Trevlig läsning

Jan Nilsson, författare

v189665.b299

År 1860 den 18 September och följande dagar förrättar undertecknad Ordinarie Domare i orten lagtima Hästeting med Bullarens Härad i Tingshuset vid Östad med
Häradsdomaren Per Nilsson Lindgren i Vesteröd
Nämndemännen: Axel Olsson i Vestra Elgeland,
Per Andersson i Jaren,
Andreas Johannesson i Ligäld,
Josef Hansson i Lifveröd,
Johannes Andersson i Apenhult,
Gustaf Andersson i Fressland,
Magnus Ifwarsson i Rörane

Kronolänsmannen i Häradet, HofRättsKommissarien C M Gädda är vid tinget tillstädes för att gå Rätten tillhanda.

No 1

Sedan Domaren och Nämnd bevistat Gudstjenst i Nafverstads kyrka, sammanträda Rättens ledamöter och rättegångsfrid påbjudes, hwarefter de lagrum och författningar uppläsa, hwilka enligt föreskrift skola på HösteTingen kungöras.

.
.
.

v189665.b383

1860 den 23 October

No 38

Allm Åklagaren
Elias Persson

HäradsRätten sammanträder för att, efter påfordran af Länsmannen HofRättsCommissarie C M Gädda, företaga ?sakning med drängen Elias Persson i Rimseröd, angifven att hafva den 27 sistl September på aftonen "i argt uppsåt och efter uttalad föresats att hämnas" öfverfallit Randa Olof Nilsson i Rimseröd på allmänna vägen mellan hemmanen Tingvall och Sundshult och med knif tillfogat honom flera svåra och ? åkommor i hufvudet, ansigtet och annorstädes på kroppen, till antal och beskaffenhet som funnet beskrifvet uti ett af Provincialläkareen Herr Medicinal Dokton och Chirurgie Magistern J A Drougge meddeladt besigtningssbevis.

Vid upprop anmäler sig HofRättsKommissarie Gädda i egenskap af Åklagare, och i följd af kallelse infinna sig såväl målsägaren som den tilltalade.

Åklagaren inlemnar följande handlingar

Bil G1 och G2

Målsägaren berättar, att Thorsdagsaftonen den 27 sistl September, sedan han ett par timmar uppehållit sig uti Handlaren A Anderssons salubod i Tingvall och der sammanträffat med den tilltalade der de förplägade hwarandra med 2 eller 3 glas öl och ingenting förefallit, som bebådade målsägaren hwad sedermera inträffade, hade de kl 8 eller 9derifrån i sällskap begifvit sig på gemensam hemväg. Den tilltalade gick wid sidan af sitt åkdon och körde. Målsägaren, som inte hade häst, wandrade straxt bakom honom. Så woro de komna ett par hundra alnar från Tingvalls gård, då utan föregående oenighet, den tilltalade wände sig och gaf målsägaren ett knifhugg i kindbenet, genast derefter ett öfver näsa och derpå hugg efter hugg. Målsäg blef så öfverraskad förskräckt, att han till en början icke kom sig för med något försök att göra motstånd, utan allenast bad, det den tilltalade måtte låta honom behålla sitt lif, bjudande honom att få eftergifva en på egande ? skuld till målsäg på 83 Rdr 33 öre Rmt samt att till och med skänka honom aalt hwad målsäg ägdte. Den tilltalade swarade, att alla löften tjenade till ingenting, utan att han måste hafva målsäg lif. Skärande(?) hade de 2 gånger legat omkull på olika ställen af vägen, men måläg hade haft krafter att båda gånger stiga upp för att söka genom flykten komma undan. Då den tilltalade för tredje gången anföll och fick honom under sig, äfwen på vägen och icke särdeles långt stycke ifrån det der upp-trädet först började, fattade målsägaren uti den tilltalades arm och derefter, sedan den tilltalade gjort armen fri, tvärs öfver hans näfve, uti hwilken knifven satt, hållande honom så en lång stund, måhända en half timme, under hopp att någon wägfärande måtte händelsewis komma derstädes. Afståndet ifrån Tingvall var visserligen icke längre än att målsägaren rop skulle hafva hörts, men han kunde icke ropa, emedan blodet, genom det sönder-skurna kindbenet, oupphörligt ville rinna ned i halsen, så att han ideligen måste spotta för att icke nödgas swälja

detsamma. Slutligen förmådde målsägaren icke längre hålla den tilltalades näfve, utan afsvimmade, hwarest den tilltalade måste hafva tillfogat honom slag uppå hufvudet, medan målsägaren, som, förrän han dånade, icke fått något slag å hufvudet, hvid återuppvaknandet kändes en svår värk derstädes. Målsägaren förblef i sitt afsvimmade tillstånd till dess Anders Eriksson i Sundshult kom och hjälpte honom. Den tilltalade war då ännu qvar på stället. När målsägaren uppvaknade vid Anders Erikssons ankomst, kunde han icke urskilja, det en främmande person befanns tillstädes, utan fortfarande i fruktan att blifva ytterligare misshandlad af den tilltalade, reste han sig upp och försökte att springa undan, men hann blott ett stycke in på gårdet, då han nedföll och åter afsvimmade, i hwilket tillstånd han förblef liggande, till dess folk kom och bar honom till Tingvalls gård. Angående förloppet af händelsen tillägger målsägaren, att första eller andra gången, de lågo omkull, sannolikt wid sednare tillfället, hade det lyckats målsägaren att få fatt i den tilltalades båda näfvar, så att den tilltalade icke kunde komma loss. Den tilltalade bad då, att målsägaren måtte släppa, och lofvade att ej vidare röra honom, men knappt hade målsägaren släppt och hunnit stiga upp, förrän han åter anfölls. Stället där uppträdet egde rum, var allmänna vägen öfver ett öppet gårde med fri utsigt från Tingvall, och aftonen icke mörk. På fråga om hvad målsägaren hafva varit orsaken till wäldet, uppgifver han sig aldrig hafva haft något obytt med någon människa, aldraminst med den tilltalade, som är hans granne, men att han detta oaktadt efteråt hört, att utan all grund blifvit för den tilltalade uppgifvet, det målsägaren skulle hafva söka hindra honom att få gifta sig med en flicka af målsägarens släkt, Johanna Olsdotter i Rimseröd, och att den tilltalade i wrede deröfver skall hafva haft följande utlåtande emot målsägaren: "han skall nog få för detta; det må kosta med aldrig det, äfven att komma på fästning." Slutligen yttrar målsägaren på gifven anledning, det hvarken han eller den tilltalade woro druckna. Utom de två eller tre glas öl målsägaren erhöll på Tingvall, hade han på eftermiddagen allenast förtärt en kopp kaffe blandadt med brännvin.

Tilltalade Elias Persson, af undersätig vext med mörka hår och ögonbryn, mörka ögon och rak näsa, uppgifver sig vara född den 26 Augusti 1836 på hemmanet Tegen i Nafverstad socken af bonden Per Andersson och hans hustru Karin Andersdotter. Sedan fadern år 1855 aflidit, - modren dog två år förut, -har Elias Persson tjenat såsom dräng, 1 år hos Olof Jonsson i Edsäm, 1 år hos Olaus Persson i Apelhult och derefter hos Aron Gabrielsson i Rimseröd i hwilken sistnämndes tjenst han är skattskriften.

Elias Persson är trolofvad med Olof Jonssons i Rimneröd dotter Johanna Olsdotter och lysning till äktenskap dem emellan är försiggången, men den tilldragelse för hvilken han nu är anklagad, har föranlett inställelse af bröllopet, och är han oviss huruvida äktenskapet numera kommer till fullbordan, i anseende till hvad fästnös anförvatters tillkännagifvande, att de vilja afbida utgången på detta mål. Angående den tilltalade företer åklagaren ett så lydande personbevis:

Bil C A L

Elias Persson förmäler sig hafva såväl af Johanna Olsdotters föräldrar som af andra hört sägas, det målsägaren fällt smädelser emot honom inför dem med anledning af hans frieri till Johanna och yttrat hotelse att, såsom orden fallit, "bryta ryggen af honom", om han fortfor i sin föresats att få gifta sig med henne, men den tilltalade försäkrar sig icke hafva satt någon tro till dessa berättelser, utan att förhållandet alltid varit godt mellan honom och målsägaren. 1. Öfver angifvelsen lemnar den tilltalade följande förklaring: Den 27 sistl September hade den tilltalade biträdt sin broder Olaus Persson i Apenhult wid en af den sednare då företagen flyttning och derunder blifvit med ett par supar brännvin förplägad, men deraf icke öfverlastad. I sällskap med sin bemälte broder och Michael Långström i Snöfveröd kom den tilltalade derefter att händelsevis besöka saluboden på Tingvall och råkade derstädes målsägaren, med hvilken han förtärde några glas öl, hvarpå de båda skiftesvid bjödo. Emedan den tilltalade derunder förmärkte, att målsägaren war något supen, och den tilltalade kom att tänka att om någon grund wore för de hotelser emot honom, som han hört anföras efter målsägaren, denne kunde at sitt orediga tillstånd föranledas till någon våldsamhet, om han blefvo med den tilltalade ensam på den gemensamma hemväg, war den tilltalade angelägen, att målsägaren då icke skulle kunna träffa honom, vidtalade därför Johan Engelbrektsson i Åseröd, hvilken war närvarande i handelsboden, att öfvertala målsägaren att begifva sig derifrån före den tilltalade. Huruvida Johannes Engelbrektsson fullgjorde nämnda begäran, känner icke den tilltalade, men målsägaren fanns ännu qvar i boden, då denna omkring kl 8 skulle stängas. Derföre komma båda på samma gång att begifva sig på hemväg. Såsom målsäganden uppgifvit, gick den tilltalade till fots bredvid sitt åkdon och målsägaren straxt bakefter honom. Ute på Tingvalls gård ungefär 150 alnar ifrån gården blef den tilltalade plötsligen öfverfallen af målsägaren med ett slag uppe i hufvudet, så att den tilltalade föll omkull på vägen, hvarefter målsägaren kastade sig öfver honom, dreggade(?) och slog honom. Den tilltalade låg framstupa och förmådde derföre icke att skilja målsägaren ifrån sig på en lång stund. När det slutligen lyckades för den tilltalade att komma på ryggen, fattade han med sin wenstra hand målsägarens ena näfve, men målsägaren skar honom då öfver handlofven, så att den tilltalade måste släppa sitt tag. Icke vetande någon annan utväg att frigöra sig, fattade den tilltalade sin fällknif, hwilken det under tiden lyckats honom att upptaga utur byxfickan och öppna, och tilldelade dermed målsägaren några hugg i ansigtet, i tanke, att målsägaren deraf skulle snart så afmattas, att den tilltalade förmått skilja honom ifrån sig; men efter en stund swimmade den tilltalade sjelf af och blef liggande i detta tillstånd, till dess Andreas Eriksson i Sundshult kom till stället, då målsägaren tog till flykten.

Den tilltalade visar märken efter ett sår öfver wenstra handleden och några sår inne i wenstra handen äfvensom en blånad på högra tinningen, hvilka åkommor han uppgifver vara efter den beskrifna misshandlingen; yrkande för ? ansvar å målsägaren.

Åklagaren framställer såsom witnena Johannes Engelbrektsson i Åseröd, Eriksson i Sundshult, Andreas Eriksson i Sundshult, Handlaren A Andersson och Bodbetjenten Paul Salbreck i Tingvall samt Aron Andersson och Samuel Andersson i Tegen; Och den tilltalade anhåller att såsom witne få höra Kronorättaren Anders Axberg, hwilken äfven återopas af åklagaren.

Då jäf hvarken anföres eller kan utforskas, få witnena aflägga föreskrifven ed, hvarefter de, påminta om edgångnas werjd, höras wid särskilda företräden och berätta:

1- Johannes Engelbrektsson i Åseröd: att witnet, som arbetar i egenskap af dagakarl på Tingvall, såg den tilltalade och målsägaren, båda öfverlastade af starka drycker, uppehålla sig uti handelsboden derstädes en längre stund på aftonen den 27 sistlidna September, och målsägaren intaga öl, hvarpå han bjöd den tilltalade. Derunder yttrade den tilltalade enskildt till witnet en önskan, det witnet ville öfvertala målsägaren att gå sina färde i sammanhang hwarmed den tilltalade nämnde, det han och målsäganden en gång under sista sommar warit ovänner. Sedan den tilltalade haft berörde yttrande, märkte witnet, att han flera gånger rigtade onda ögonkast åt målsäganden; och har witnet efteråt erinrat sig, att den tilltalade samtidigt dermed tuggade så hårdt på ?stycket till en pipa, som han lånat af witnet, att detsamma gick sönder; men då tillfället fästade witnet ingen uppmärksamhet vid dessa omständigheter. Den tilltalades begäran om målsägarens afvisande efterkom inte witnet, som fann densamma opassande. Klockan emellan 7 och 8, då witnet gick att lägga sig, woro både målsägaren och den tilltalade qvar i saluhallen. Efter att hafva sofvit en god stund väcktes witnet med underrättelse att målsägaren hade blifvit skuren af den tilltalade och var inburen till Tingvall, hvarefter witnet på sin husbondes tillsägelse reste till Nafverstads prestgård, för att bedja Herr Prosten Landberg komma och förbinda målsägarens sår.; och när witnet framkom till prostgården, som ligger 3/8 mil ifrån Tingvall war kl 11.

Uppläst och vidkänt.

Med anledning av witnets yttrande, att den tilltalade nämnt om ovänskap emellan honom och målsägaren, förklarar den tilltalade, att han dermed afsåg den ovilja som han sistlidne sommar en gång känt emot målsägaren för dennes af rykte ?förda förklenande tillmälen emot den tilltalade i afsigt att hindra hans giftermål med Johanna Olsdotter; Men sedan den tilltalade wid ett tillfälle under sommaren hemma hos hans blifvande svärföräldrar råkat målsägaren och denne sagt sig hafva hört samma rykte men att det inte hade någon grund, hade den tilltalade icke vidare känt någon obenägenhet mot honom.

Målsägaren anför, att då han en dag omkring sistl midsommar nyss var hemkommen från en resa, hvarunder han sammanträffat med den tilltalades svåger Carl Gabrielsson i Tegen, hwilken for ifrån målsäganden, innan denne nådde sitt hem hade bud kommit ifrån Carl Gabrielsson med helsning, att han ville träffa målsäganden och väntade honom hos Olof Jonsson i Rimseröd, men då målsägaren genast begaf sig dit, nämnde Carl Gabrielsson, hwilken befann sig derstädes, icke ett ord om något ärende, hvaremot målsägaren genast blef af den tilltalade, som fanns tillstädes, bjuden på traktering af brännvin och med sådan dryck rikligen förplägad; och sedan både han och den tilltalade, äfvensom Carl Gabrielsson och Olof Jonsson njutit af den tilltalades frikostighet, framställde den tilltalade, att han hört sägas, det målsägaren skulle vara emot hans giftermål, hwarför den tilltalade ordade mycket och blef mer och mer för?, så att målsägaren fruktade, det den tilltalade skulle bära hand på honom, hvilket dock icke inträffade. Målsägaren förhöll sig alldeles lugnd och bedyrade allenast, att ryktet icke hade någon anledning. På fråga af Åklagaren, om icke den tilltalades ondska emot målsägaren yttrade sig wid omvittnade tillfälle på Tingvall jemväl deruti, att den tilltalade begagnade öknamn å målsägaren, tillägger vt Johannes Engelbrektsson, att den tilltalade kallade målsägaren "spickelänsman", men att han äfwen nyttjade samma uttryck emot wt.

2- Johannes Eriksson i Sundshult, att sedan wt och dess broder, nästföljande witne, Andreas Eriksson, den 27 sistl September en stund på aftonen uppehållit sig i handelboden på Tingvall, ditkommo målsägaren och den tilltalade, hvilka redan då woro af starka drycker öfverlastade, dock målsägaren mera än den andra. När tiden war inne, att boden skulle stängas, begåfvo sig målsägaren och den tilltalade på samma gång ifrån gården men vt och Andreas Eriksson qvardröjde en stund, så att de båda först nämnda skulle hinna undan, emedan vt icke ville, i anseende till deras rusighet, komma i följe med dem. När vt och Andreas Eriksson gingo från Tingvall, togo de en genväg öfver gärdet, och då de hunnit ett stycke på denna, sågo de, att på allmänna vägen omkring 200 alnar från Tingvalls gård var den tilltalades häst och åkdon stående. Ifrån samma ställe hördes ett ?, hvarå de till en början ej fästade något afseende, men då de från genvägen hunnit in på allmänna vägen och samma ljud fortfarande förnams, hwarjemte de bemärkte två personer ligga å wägstanken nära åkdonets begaf sig Andreas Eriksson dir för att undersöka om någon af de bemärkta personerna hade sjuknat. Då Andreas Eriksson war framkommen och lutat sig ned öfver de båda personerna, syntes en af dessa hastigt resa sig och springa in på en närbelägen åker. Hvarefter han snart försvann utan vitnets åsyn i anseende till en mellanliggande backe. Vt skyndade upp på backen och såg sistnämnda person, efter att hafva sprungit ett stycke, falla omkull och blifva liggande, hvarpå vt begaf sig tillbaka på vägen, det Andreas Eriksson kom med underrättelse, att de båda personerna woro målsägaren och den tilltalade samt att den förra war full af blod i ansigtet och densamme som vitnet sett springa in på åkern och blifva liggande

derstädes. Enligt öfverenskommelse återvände Andreas Eriksson till Tingvall för att kalla folk som skulle hjälpa dem skaffa målsägaren dit i vård, hwaremellertid witnet stadnade qvar på vägen för att se, hvad den tilltalade företog sig. Den tilltalade uppstod och spände för sin häst, satte sig derpå och red ett stycke bort från Tingvall, men vände genast tillbaka i riktning åt Tingvall och möttes af Andreas Eriksson, som kom med folk, nemligen vitnena Andersson och Solbeck, af hvilka Andersson fattade uti hans häst med tillsägelse, att han skulle göra dem följa och lemna redo för hur han farit fram med målsägaren. Den tilltalade nekade att följa, hvarpå Andersson släppte hästen och skyndade jemte de andra till målsägaren, hvilken war qvarliggande der vitnet sett honom falla. När de till målsägarens hjälp komna personer hade en stund sysslat med honom, som till en början befunnit sig medvetlös wakenade han till något omtöcknat, försökte resa sig och gå, men befanns snart oförmögen, hwarföre han blef buren till Tingvall. Blodet aftvättades ur ansigtet, som var fullt af sår, och vt Andersson lemnade all den vård, som war möjlig. När vt och Andreas Eriksson en stund sednare begifvo sig hem war den tilltalades åkdon ännu qvarstående på vägen. Vt tillägger, att der målsägaren upptagits ifrån åkern, hittades den tilltalades fällknif, hwilken var full af blod.

Uppläst och widkänt

Målsägaren säger sig icke veta huru han fått den tilltalades knif med sig, men förmodar att den tilltalade antingen satt den i hand hand, för att gifvo saken utseende(?) som wore målsägaren den öfverfallande, eller och att målsägaren under brottningen med den tilltalade bemäktigat sig knifven och till sin säkerhet behållit den.

3- Andreas Eriksson i Sundshult vitnar i öfverensstämmelse med hvad nästförestående witne uppgifvit, dels med den skiljaktigheten, att Andreas Eriksson icke derföre fördröjde sig på Tingvall, att han ej ville komma i sällskap med målsägaren och den tilltalade utan emedan han, sedan han lemnat handelsboden, måste dit återvända för att göra ett inköp, som han glömt, dels det tillägg, att när Andreas Eriksson ensam hade gått fram till målsägaren och den tilltalade, funnos dessa liggande med hufvudena mot hvarandra, men den tilltalades kropp på och målsägarens kropp utom vägen, och tyckte Andreas Eriksson, att målsägaren höll på ena hand om den tilltalades ena arm. Målsägaren låg alldeles tyst, men den tilltalade yttrade några ord, hvaraf Andreas Eriksson endast urskiljde dessa: "skall du" och "släpp mig". Vt stack handen under målsägarens hufvud och fick densamma full af blod, efter hvilken upplysning om målsägarens tillstånd vt begaf sig till Johannes Eriksson för att rådgöra om hvad som borde göras. När vt hunnit några få steg ifrån de båda omkulliggande, reste sig målsägaren och sprang in på åkern, der han snart föll omkull, men straxt ånyo uppstod och skyndade uppför en backe, hvarifrån han snart från vt:s åsyn försvann. Äfwen omtalar detta witne, att då vt, som fann två mössor liggande på vägen bredvid målsägaren och den tilltalade, frågade hwilkendera mössan var målsägarens, svarade den tilltalade med dessa ord: "De äro mina bägge, men hvarför skulle du komma nu, du hade gerna kunnat wara borta." Beträffande ofvannämnda, den tilltalades tillhöriga knif upplyser detta witne, att när vitnet kom fram till målsägaren och den tilltalade, hade den förre knifven i sin hand, men vitnet tog knifven, slog igen och stoppade den uti målsägarens ficka. Slutligen vitnar Andreas Eriksson, att han frågade den tilltalade ingående hvad som som förefallit emellan denne och målsägaren, och att den tilltalade dertill genmälde, det målsägaren velat taga lifvet af honom.

Uppläst och vidkänt

4- Handlaren A. Andersson i Tingvall: att vt ifrågavarande afton såg målsägaren och den tilltalade initi vt handelsbod och fann dem båda öfverlastade af starka drycker, i synnerhet den förre. Att de på något sätt woro oense, kunde vitnet icke märka. Sedan vitnet hade legat en stund, men innan vt ännu hunnit somna, kom vt:s bodbetjent Salbeck med underrättelse det vt no 9 Andreas Eriksson kommit med bud, att ute på Tingvalls gårde låg en karl nära ihjälslagen. Vt steg deföre genast upp och tagande Solbräck med sig följde Andreas Eriksson. Straxt utanföre gården mötte de på vägen den tilltalade, hvilken kom ridande uti full fart. Vt, som under tiden af Andreas Eriksson fått upplysning, det det misshandlade war målsägaren Olof Nilsson och den tilltalade ansågs wara den, som misshandlat honom, fattade uti betslet på den tilltalades häst med tillsägelse, det han skall wända om, för att de måtte få se, hvad han gjort. Den tilltalade war nerblodad både i ansigtet och på kläderna öfver bröstet. På vt till-sägelse svarade den tilltalade, det han icke visste sig hafva gjort något illa, utan tvärtom sjelf blifvit öfverfallen, och som han vägrade att följa, samt vt ansåg angeläget att skynda den slagne till hjälp, låta honom wara och begaf sig med de båda andra jemte vt no 2 Johannes Eriksson, hvilken råkades ett stycke längre fram på vägen, till det ställe inne på gårdet, der målsägaren låg. Denne sistnämnde fanns alldeles medvetlös, men sedan han blifvit upplyftad talade han några osammanhängande ord och försökte äfven på vitnets uppmaning att gå, men förmådde det icke, utan blef derföre af de tillstädesvarande buren till Tingvalls gård. Den tilltalade war då icke vidare synlig på vägen. Blodet aftvättades och försök gjordes att genom förhindring stadna blodet, och då detta syntes icke wilja lyckas, skickades bud efter Hr Prosten Landberg, hvilken likväl war hindrad af sjukdom, men istället skickade klockaren, som gjorde hvad han kunde för den sårade. Påföljande morgon kom den tilltalade under föregifvande at något ärende i handelsboden på Tingvall och blef qvarhållen till dess HofRättsCommissarien Gädde, som ? efter-skickad, infann sig på förmiddagen och efter förhör med målsägaren, den tilltalade och till hand varande vitnen tog den tilltalade i förvar, hvarjemte HofRättsCommissarien aflät embetsskrivelse till Prvincealläkaren som två dagar derefter infann sig på Tingvall, hos den sårade, hvilken under tiden förblifvit wårdad på Tingvall och äfven efter läkarens besök måste den qvardröja i tre dagar, innan han kunde föras till sitt eget hem. Så snart målsägaren

var bragt till Tingvall, spordes honom, huru misshandlingen gått till väga, men kan kunde icke lemna närmare besked för sin ? än att den tilltalade öfverfallit honom.

Uppläst och vidkänt

5- Paul Solbräck i Tingvall: att såväl målsägaren som den tilltalade jemte flera andra personer förenämnde eftermiddag uppehöll sig en längre stund uti handelsboden vid Tingvall. Både målsegaren och den tilltalade woro af starka drycker ankomna, målsägaren mest, dock ingendera wärre än att han kunde gå. Några oenigheter dem emellan förmärktes vittnet icke. Väl hörde vittnet att den tilltalade yttrade ordet "Rackarhund" och "länsman" för att benämna målsägaren, men det förra namnet nyttjade den tilltalade äfven om vittnet och flera andra. En stund sedan vittnet hade lagt sig, kom Andreas Eriksson i Sundshult tillbaka till Tingvall med underrättelse om det timade våldet; och sedan vittnet meddelat budskapet till sin husbonde, gjorde vittnet följe med honom och Andreas Eriksson för att lemna hjälp åt målsägaren. I afseende på hvad som sedermera tilldragit sig är detta vittnes utsago öfverens med nästförestående vittnesmål; tilläggande vittnet, på erinran af Åklag, att när vittnet hade stängt handelsboden och öfver gården begaf sig till en annan byggnad, lemnade målsägaren och den tilltalade i samma stund Tingvalls gård, och hördes den tilltalade ropa efter målsägaren om han icke skulle komma med, hvarpå den sednare svarade att han straxt skulle komma. Då vittnet en handvändning sednare åter gick öfver gården, märkte vittnet att målsägaren och den tilltalade woro på allmänna vägen omkring 75 alnar derifrån, och hördes målsägaren yttra följande: "du vill väl ej hafva af mig hela Rimseröd". Målsägaren och den tilltalade hördes äfven samtala om annat, men vittnet kunde ej urskilja något vidare.

Uppläst och vidkänt

6- Aron Andersson i Tegen och

7- Samuel Andersson i Tegen: att kort efter sistlidna midsommar den tilltalade och hans broder tillbragte en natt på hemmanet Tegen och lågo uti ett rum näst under det, der vittnena hade sitt läger. Emedan golfvet emellan dessa rum var tunnt, hörde vittnena hwad de båda i det nedre rummet liggande talade, nemligen om den tilltalades påtänkta giftermål med Johanna Olsdotter i Rimseröd, under hwilket samtal den tilltalade yttrade till brodern: "De hafva sagt mycket dåligt om mig för att göra giftermålet om intet, och i synnerhet har Olof Nilsson i Rimseröd gjort detta, men jag skall gifva honom därför". Den tilltalade var vid sistanfödda tillfälle icke alldeles nykter.

Uppläst och vidkänt

8- Kronorättaren Anders Axberg: att vittnet var tillstädes vid de förhör, som dagen näst efter åtalade uppträdet anställdes af Åklagaren med den tilltalade såväl på Tingvall, som här uti tingshuset. Vittnet fann den tilltalade hafva ett djupt sår ofvanom venstra handleden, ett djupt sår vid tummen inuti venstra handen, några små rispor inuti samma hand, några skrubbsår på högra kindbenet och en blånad under högra ögat. Den tilltalade nekade vid förhör på Tingvall att hafva varit i handgemäng med målsägaren och uppgaf att en person, som han inte kände, öfverfallit och tillfogat honom de beskrifna åkommorna; men vid förhöret i Tingshuset erkände den tilltalade inför Åklagaren, i närvaro af vittnet och Handl. Hernqvist, sig hafva tillfogat målsägaren de skador, som den sednare befanns hafva; och hade den tilltalade då icke något yttrande, att han erhållit sina egna åkommor af någon okänd person.

Uppläst och vidkänt

Witnet no 4 Andersson tillägger, det han var tillstädes vid förhöret på Tingvall, och vitsordar det den tilltalade då, tillfrågad huru han erhållit de å honom befintliga sår, haft en sådan uppgift som nästförestående vittne anfört.

Uppläst och vidkänt

Den tilltalade, med anledning at vittnesmålen hörd, vidhåller sin utsago; hvarföre Åklagaren yrkar uppskof till annat rätttegångstillfälle, för att såsom vittne få begagna Handlaren Hernqvist i Östad och yrkar Åklagaren att den tilltalade emellertid måtte hållas i häkte.

Följande vittnen fordra ersättning, no 1 Johannes Engelbrektsson för 1 mils, nr 2 och 3 Johannes Eriksson och Andreas Andersson för 3/4 mils, no 6 och 7 Aron Andersson och Samuel Andersson för 1/2 mils väg.

Efter öfverläggning meddelar HäradsRätten detta

Beslut

Med bifall till Åklagarens begäran uppskjutes målet till den 12 instundande November, då Åklagaren och målsägaren skola ånyo infinna sig härstädes Kl 10 f.m., kommande den tilltalade, hvilken HäradsRätten förklaras skyldig att genast träda i häkte, att under tiden förvaras i Länsfängelset, dit han skall af Domhufvanden införpassas.

Angående vittnenas påfordran at ersättning utlåter sig HäradsRätten i sitt slutliga Utslag.

Apföres afträda

fortsättn. Nr 40

1860 den 12 november

No 40

forts. från no 38

Vid företagande af detta i No 38 af HäradsRättens antecknade rannsakningsmål, rörande häktade Elias Persson i Rimseröd, af HofRättsKommissarien Gädde tilltalad för swårare wäld emot Olof Nilsson på nämde ställe, förekomma Åklagaren och målsägaren, sedan den tilltalade blifvit af fängbevakningen inställd. Härjemte är Åklagaren åberopade vittne Handlanden E A Hernqvist i Östad tillstädes och får, då jäf hwarken anföres eller kan utforskas, aflägga föreskrifna ed, uppå hvilken han, efter erhållen varning emot edens missbrukande, vittnar: att han och vittnet Anders Axberg woro tillstädes wid det förhör, som af Åklagaren anställdes med den tilltalade här på Östad dagen näst efter öfverklagade våldsgerning. Den tilltalade erkände derwid fritt och otvunget, att han tillfogat målsägaren de åkommor som den sednare hade, men uppgaf till sin ursäkt, det målsägaren först öfverfallit honom och att den tilltalade, för att värja sitt lif, sett sig twungen taga till knifven. Vid samma tillfälle förevisades en fällknif med swart skaft, hwilken den tilltalade erkände wara honom tillhörig och hafva blifvit af honom begagnad på målsägaren.

Uppläst och vidkänt

Den tilltalade widhåller ännu samma förklaring som han wid förra rättegångstillfället afgaf.

Målsegaren inlemnar följande nya bevis från Provincialläkaren

Bil: D

Och yrkar målsegaren att för besvär och lidanden warda ersatt enligt följande ingifna räkning:

Bil E.

Åklagaren anför att som vittnen intygat, det den tilltalade yttrat hotelser mot målsegaren, och den tilltalade vore genom förekomna bevisningen öfwertygad att hafva föröfvat åtalade wäldet, yrkar Åklagaren det den tilltalade måtte fällas till ansvar för edsöre jemte böter för bruten wägafrid, för de tillfpgade sårn och för fylleri, så och kånas skyldig ersätta målsegaren för sveda och wärk, linder och tidsspillan, äfven godtgöra vittnena och läkaren, den sistnämnde, från hvilken räkning icke inkommit, med det belopp som hans afgifvande räkning må finnas rätteligen böra utgöra: och så, enligt två vittnens utsago den tilltalade sjelf uppgifvit att de åkommor han befunnits innehafva, blifvit honom tillfogade af en okänd person, anser Åklagaren att något ansvar för målsegaren med anledning af samma åkommor icke bör ifrågakomma; eller anledning af dessa påståenden utlåter sig den tilltalade, att ersättning till vittnen icke bör honom påläggas, då han frivilligt bekänt allt hwad han haft att erkänna.

Efter enskild öfverwägande atlemnar HäradsRätten följande

Utslag

Genom vittnesmålen och tilltalade Elias Perssons uppgifter finner HäradsRätten wara styrkt, att han den 27 sistl September klockan 8 eller 9 på aftonen under rusigt tillstånd på allmän wäg nära hemmanet Tingvall öfverfallit Olof Nilsson i Rimseröd och med knif ej allenast huggit honom fem stora sår i ansigtet, hwaraf Olof Nilsson enligt Läkares afgifna bevis bekommer tre lyten, utan äfven tillfogat Olof Nilsson 6 mondre blodviten i ansigtet, och på händerna, men att Elias Persson, såsom Åklagaren welat göra gällande, setat i försåt för Olof Nilsson att honom skada till lif eller lem, finner HäradsRätten emot Elias Perssons nekande icke vara antagligt, wid betraktande, dels att stället, der wäldet skett, ligger på ett öppet gärde nära till gård, der Elias Persson visste att folket ännu war i rörelse och hwarifrån han kunnat inse, det den anfallnes rop skolat höras och kunnat föranleda den tilltalades ertappande midt i gerningen, dels att den tilltalade på samma gård nyss varit tillsammans med personer vittnena Johannes Eriksson och Andreas Eriksson i Sundshult, hvilka i samma stund skulle på vägen fram och af wvilka han äfven bordt frukta att blifva öfverraskad, och dels ändtligen den tilltalade af det ännu qvarvarande dagsljuset haft ytterligare anledning befara att på detta ställe blifva upptäckta; utan anser HäradsRätten wara ådagalagdt det öfverfallandet skett af häftigt moid

I följd häraf och jemlikt 21 kap 7§, 34 kap 1§, 35 kap 1 och 2§§, 39 kap 4§ Missgerningsbalken samt Kongl Förordning den 11 november 1841 och den 19 Augusti 1845 pröfvar HäradsRätten fälla tilltalade Elias Persson i Rimseröd att böta för:

tre hugg i ansigtet som lyte medfört:

lytesbot.....	75 Rdr	
såramålsböter.....	45	120
2 andra större sår.....		10
6 mindre sår		6
Vägafridsbrott.....		20
Fylleri		5

tillsammans etthundrasextioen (:161:) Riksdaler Riksmünt; och att för bruk af lifsfarligt vapen straffas med fem (5) månaders arbete å fästning; men om han icke orkar erlægga böterna, skall han dem aftjäna med fängelse vid vatten och bröd i 28 dagar; komma ifrågavarande böter att sålunda fördelas, att af fyllerböterna skall Åklagaren, Länsmanen , HofRättsCommissarien C M Gädde hafva 2/3 delar och Nafverstads sockens fattige 1/3 del, att målsegaren, Olf Nilsson enskildt tager lytesboten och att öfrige böterna skiftas lika emellan Kronan, Häradet och nyssnämnde Åklagare.

I ersättning för läkarelön, sveda och värk och annan kostnad känner Elias Persson skyldig gälda till målsegaren innehållet af den senares ingifna räkning jemte Protokollslösen, tillsammans tvåhundratjugosex Rdr 55 öre Rmt, hvarförutan Elias Persson förpligtas att på följande sätt förnöja de vittnen som fordrat godtgörelse:

Johannes Engelbrektsson i Åseröd Rmt Rdr 1

Johannes Eriksson i Sundshult 1

Andreas Eriksson i dito 1

Aron Andersson i Tegen 1

Samuel Andersson i dito 1

Skolande Elias Persson äfwen ersätta Provincialläkaren Herr Doctor J A Drougges resa till Tingvall att besigtiga målsegaren, i hvilket hänseende Elias Persson åligger utgifva det belopp, hwartill Herr Doctorn på grund af afgifvande räkning må finnas berättigad. Angående häremot Elias Perssons yrkande af ansvar å Olof Nilsson för de åkommor, hvilka den förre efter öfverklagade uppträdet befunnits hafva, har rannsakingen icke uppdagat något sådant förhållande att ett i nämnda hänseende ansvar för Olof Nilsson kan ifrågakomma.

Härefter meddelar HäradetsRätten föreskrifven besvärshänvisning och förordnar att Elias Persson skall till Länshäktet återföras, under afbidan på utslagets verkställighet eller, om detsamma öfverklagas, högre Rätts pröfning.

Afföres. Afträda

v189665.b389

Bil: G1. No 38

År 1860 den 28de September inställde sig undertecknad Kommissarie och Krono Länsmän på hemmanet Tingvall, för att, med anledning af derom ingången anmälan besigtiga bonden Olof Nilsson från Rimseröd, som i går vid pass kl 10 eftermiddagen funnits liggande sanslös af blodförlust vid vägen i närheten af den så kallade Sundshultsbron, tillkommen genom honom med knif tillfogade svårare skärningar i hufvudet, ansigtet och i båda händerna – Olof Nilsson, som blifvit af handlanden A Andersson i Tingvall med tillhjälp af hans husfolk tillvaratagen och vårdad kunde af mattlighet och den starka blodutjuttingen ännu blott oredigt upplysa att han i går afton vid ofvan antecknade tid begifvit sig från Tingvall i sällskap med ynglingen Elias Persson, från Rimseröd, och på vägen mellan Tingvall och Sundshult blifvit försåtligt och utan föregående ordvexling af den sednare öfverfallen och med en öppnad fällknif, hwilken sedermera funnits liggande på stället och nu af undertecknad blifvit tillvaratagen, tilldelats följande å Nilsson nu befitnliga köttssår deraf flere syntes lifsfarliga nemligen: ett i pannan strax nedan hårfäster till benet gående sår 1 1/4 tum långt, ett dito 3 tum långt gående från högra ögat till munnen och som genomträngt käkmuskulerna och öfverläppen så att andedräkten vid mundens tillslutande syntes utgå vid sidan, af näsan, ett 2 1/2 tum långt gående från samma öga snedt öfver näsan intill benet och som genomträngt wenstra näsflygeln, ett på hakan 1 tum långt, ett det på öfverläppen vid högra viken 1/2 tum långt, en rispa på underläppen och 2 större och mindre sår å båda händerna alla synbarligen tilldelade genom bruk af knif.

När under samma dag anställdt polisförhör med Elias Persson, som i anseende till Nilsson betänkliga tillstånd blifvit i häkte inmanad, förnekade denne först att hafva föröfvat den hät ifrågavarande våldsanvändningen och förklarade sig icke ens hafva haft sällskap med den sårade från Tingvall, men erkände sedermera försiktigt och under tillkännagifven ånger i närvaro af Kronorättare Andreas Axberg och Handlanden E A Hernqvist att han icke allenast å uppgifven tid och ställe med knif tilldelat Olof Nilsson de å honom befunna åkommor utom äfven, att den å stället der våldet föröfvades upptagna fällknifven var hans och densamma hvarmed brottet föröfvades.

Et supra

Å tjenstens vägnar

C M Gädde

v189665.b390

Bil G2 no 38

Vid idag anställd Medicolegal besiktning å Hemmanegaren Olof Nilsson i Rimseröd af Nafverstads socken, be-
fanns Nilsson hafva på venster sida af pannan 1/2 tums under hårfäster ett intill benet gående sår af 1 1/4 tums
längd; ett sår å näsan börjande vid högra sidan af näsroten och sträckande sig på sned öfver Drougge
näsryggen ända till ned till kanten af vesntra näsflygeln; ett omkring 3 tum långt sår å högra kinden börjande 1/2
tum höger om ögat sträckande sig på sned ned till kanten af öfverläppen och ungefär 1/2 tum ofvanför densamma
bildar en öppning inåt mun qaviteten; ett sår i öfverläppen vid högra ? ? 1/2 tum långt; ett sår öfver tummen och ett
öfver pekfingersknogen på högra handen; på venstra handen ett sår på insidan af tummen, ett på långfingret och
ett något större på lillfingret; alla dessa sår hfva tillkommit genom ägghvasst instrument. Olof Nilsson är betydligt
matt af liden blodförlust, men någon fara för lifvet tycks icke vara för stunden, dock komma såren att qvarlemna
vanställande ärr, hvilket intygas på aflagd embetsed och så sant mig Gud hjelpe till lif och själ.

Tingvall den 29 Septemeber 1860

Drougge

Provincial Läkare

v189665.b391

Bil. C A L. Nr 38

På requisition af HofRättsCommissarie C M Gädda lemnas det intyg, att Drängen Elias Persson i Rimseröd af
Nafverstads församling är född den 26 Augusti 1836, har försvarlig Christendomskunskap, oklandrad fröjd, begick
Herrans Nattvard sednast i Maj månad detta år och är till äktenskap fäst. Attest Uddevalla o Nafverstad den 22
Oktober 1860

C A Landberg

P. L.

v189665.b397

Bil. D. No 40

Att Hemmansegaren Olle Nilsson i Rimseröd af Nafverstads socken i dag ånyo blifvit besiktigad och befinns nu
nära fullkomligt läkt i ansigtet, men trenne, ansigtet vanställande, ärr komma under hela hans återstående lifstid
att qvarstå, nämligen ett på sned öfver högra kinden ned åt öfverläppen, ett på sned öfver näsan samt ett på venstra
sidan af hakan, intygas på aflagd embetsed och så sant mig Gud hjelpe till lif och själ. Strömstad den 3 November
1860

Drougge

Provincial Läkare

Lösen 1 Riksdaler 10 öre Rmt

v189665.b398

Bil. O. N. S. No 40

Kostnadsräkning och för sveda och värk i Åtalsmålet för bruk af knif mot Elias Persson i Rimseröd!

1- Resa till Strömstad för att hemta läkare enligt A Anderssons Tingvall rekning	11:-
2- En resa till Strömstad den 3 o 4 i denna månad, fram åter 10 mil	8:80.
3- för sveda och värk i en månads tid	100-
4- för oduglighet för båd arbete och ombestyr i sex veckor	75 -
5- Extra skötselvård af orgelnisten J Johansson och Joh. Carlsson i Håltane	12:-
6- Köpt läkemedel för	1:-
7- Sökt Läkare betyg	1:50
8- för 2ne resor till inställelse wid Bullarens Härads Rätt vid Östad	6:-
för blifvande uttag efter	

Rmt Sa 218 rd 30 öre

Rimseröd den 10 November 1860

Olof Nilsson

P.S. för öfrigts lytesbot- wägafredsböter för och blånader